

Hogeita hamar hizkuntza abaraska zurian

Ipar Baionako bizilagunentzat munduko hainbat kulturatako hiztunekiko elkarbizitza da eguneroko ogia. Berrogei urte bete ditu ZUP eraikinak. Han euskara entzuten da hogeita hamar hizkuntza baino gehiagorekin batera.

KRISTINA ENCINAR

Argazkia: Gaizka Iroz

EZ DA MARCEL BREUER arkitekto hungariarraren obrarik ezaunena eta ez da Baionako turismo gidetan aipatzen, baina XX. mendeko arkitekturaren inbentarioan sartuko da. Ipar Baiona aldean kokatzen den ZUP, *La cité* edo *résidence Breuer*, kolore zuriko zazpi eraikinez osaturik dagoen talde arkitektonikoa, 60ko hamarkadaren amaieran eraiki zen. Hastapenean, bertako populazioa zen nagusi, orain bizilagunen ia gehiengoa etorkinak eta etorkinen ondorengoak dira. Airetik, Gurutze Saindua auzoan sigi-sagan doan hormigoizko suge geldo, eta lurretik, erle gogotsuen abaraska dirudien etxe-multzo. 8.000 baionar bizi dira han.

2009a Marcel Breueren urtea izendatu zuen Baionak, ZUP eraikina hiriko ondasun gisa sailkatzeko asmoz, eta artista omentzeko antolatu zituen egun bereziak, bere lanaren ibilbidearen erakusketak eta jarduera asko. Ez zaie ekitaldiok polemikarik falta, ordea.

Iazko ospakizunak errealtatetik urrun direla pentsatzen dute bizilagunek, badirelako larriagoak diren arazoak. Izan ere, *Zone d'Urbanisation Prioritaire* sortu zenetik ez da etxebizitzetan berritze lanik antolatu, gainera, azken hogeitaz urteotan ugalduta dira bizilagunen kexak, bere-

Ipar Baionako eraikin zuriok 1960ko hamarkada bukaeran jaso ziren. Auzoan 8.000 lagun bizi dira. Argazkian, urtero antolatzen den Baiona Festibalean kontzertua entzuten.

ziki kaleko segurtasun falta salatuz. Kontsultatu dugun gehiengoaren ustez, fama txar horretan beldurrak eta auzoa ez ezagutzeak zerikusirik handia du.

Kulturen arteko harremanen lekuko dira aurki altxatuko duten mesquita eta hiru erlijio nagusietako (kristaua, judua eta musulmana) ordezkariak dituzten hileroko batzarrik. Haien hitzetan, elkarren artean ezaguturik, auzoko gorabeherak konfiantza eta segurtasun sendoa-

goz eraman daitezke, dioten bezala, ezagutza baita beldurraren arerio. Amankomunezko espiritualtasunak ditu beren ordezkari lanak gidatzen, eta horri heltzen diote ZUParen bakea ziurtatuz.

Espiritualki batuta ageri diren bezala, kultura eta hizkuntzan ere batera aritzen dira Ipar Baionan Baionako Festibalaren eskutik. Duela zazpi urte kultura arloan sortutako finantza-arazoak zirela-eta, bertako bizilagun zenbaitek –horien

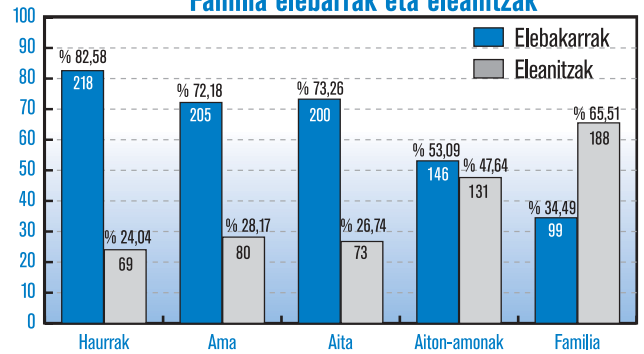
Ipar Baionako familietako hizkuntzak

Ikasleek etxean entzundako eta erabilitako hizkuntzak

Alemana	Chti	Malgaxea
Alsaziera	Kosovarrera	Erromantxera
Ingelesa	Kreolera	Okzitania
Arabiera	Djoula	Portugesa
Armeniera	Gaztelania	Errusiera
Euskara	Frantsesa	Thailandiera
Berberera	Gabonera	Turkiera
Birmaniera	Italiera	Sri lankera
Bosniera	Kurdua	Vietnamera
Brasiliera	Laosera	Wolofera
Bretoiera	LFS	

Oharra: Ikasleek esanda bezala daude jarrita hizkuntzen izenak.

Familia elebarrak eta eleanitzak

Oharra: Ipar Baionako Lehen Hezkuntzako hamar eskoletan eta bi kolegioetan 2005ean egindako ikerketa da. Ikasleei galdetu zieten zein hizkuntza hitz egiten ziren etxean.

artean euskaldunak— ZUPeko auzokoei hitza ematea erabaki zuten, eurek antola zituzten jai egun batzuk elkarren kultura eta aisiarako ekitaldi batzuk gozatzeko parada ukan zezaten. Horrela sortu zuten Baiona Festibala, zeinak Ipar Baionako kulturen arteko gizarte harremanak estuki ehuntzea helburutzat hartuta, udazkeneko belaunaldien arteko kultura aniztasuneko ekitaldien inguruko programa betetzen duen. Zazpi edizio horietako ebaluazioa egiten dutenean, Festibalaren antolatzaileek diote beren helburuak oraindik erabat eskuratu ez dituzten arren, eguneroko bizitzan bai nabaritzen dituztela auzoko kulturen eta belaunaldien arteko errespetuzko keinuak, sentipen positiboak badituztela Festibalaren eraginarekin. Baionako Herriko Etxeak kultura antolaketan aniztasun eskas zegoela ikusirik, Festibalaren leloa beti izan da bertakoek bertakoentzat eginda izatea, eta bazkarietan 300 lagun inguru biltzen da jaialdiaren karirat.

2005ean ZUP auzoko eskoletara doazen haurren artean egindako Baiona Festibalak eskaturiko inkestaren emaitzetan erreparatuz, edota ZUPetik itzuliño bat eginez, ikusiko dugu Babelgo dorrea auzo bilakatu zaigula. Izan ere, 35 hizkuntza

baino gehiago aurkitu dira elkarbizitzan. Geografikoki badira arabiarak gehiengo diren gunek edota portugesa nagusi den ikastetxeren bat. Inkesta horren arabera, hauek dira gehien hitz egiten diren hizkuntzak, erabilera portzentajearen arabera zerrendatuta: frantsesa, euskara, gaztelania, portugesa eta arabiera. Ondoren, baina oso urrun erabilera portzentajeetan, okzitania edota kreolera bezalako hizkuntzak zerrendatzen dira. Fami-

Hauk dira gehien hitz egiten diren hizkuntzak, erabilera portzentajearen arabera zerrendatuta: frantsesa, euskara, gaztelania, portugesa eta arabiera

lian erabilitako hizkuntza nagusia frantsesa da, baina aitona-amonek gurasoek baino gutxiago erabiltzen dute, azken hamarkadotako Frantziako hizkuntza politikaren eraginagatik ziurrenera. ZUPeko Oihana ikastolan dauden haur guztiak elebidunak dira eta bi hizkuntzak (euskara eta frantsesa) erabiltzen dituzte eskoletan. Hala ere, frantse-
sa da kasu horietan nagusi, baina ez

da euskararen erabileratik luze aldentzen. Haurrak dira euskara gehien erabiltzen dutenak familieren barnean, hauen ostean aitona-amonek, amek eta azkenik aitek.

Euskararen alde positibo horri kontrajarria, aipatzekoa da inkesta horren arabera, hiztun eleaniztun gehiago daudela helduen artean baina elebarraren gehiengo haurrak direla. Frantsesaren zentralizazioaren seinale izan daitekeena elkarriketatuen iritziz. Hala eta guztiz ere, lekuko batzuek esan digutenaren arabera, ZUPen bizitzeari esker, hobeto atxiki ahal dute haien hurrek etxeko hizkuntza Baionako erdiguneko karraketan baino. Hau da, hurrek frantsesa bere tokian ikasten dute, komunikatzeko eta gizartean nagusi den bizimoduan ibiltzen ikasteko, baina aldi berean, estuago identifikatzen dute etxeko hizkuntza eta etxeko kultura, eta gehiagotan praktikatu eta bizi ahal dituzte beren jatorriaren ezaugarriak. Berdin zaie orain modan jarri badute *Cité Breuer* deitzea betidanik *La ZUP* izan dena, edota ez badituzte turistak ingururaziko, izan ere, hamaika mundutan murgiltzeko zortea dute bizilagun hauek goizeko merkatuko erosketak egiteko ateraldian. ■

Babeslea: Errenteriako Udala

Tel.: 943 44 96 13
euskara@errenteria.net

UDAL EUSKALTEGIA
Miguel Zabaleta 14, 20100 Errenteria
Telf.: 943 44 96 80 euskaltegi@errenteria.net